

Protocol meldcode Onderwijspersoneel

OVER

DE

GRENS?

Stappenplan voor het handelen bij signalen van
grensoverschrijdend gedrag

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	3
WANNEER MELDPLICHTIG.....	3
MAAR ALS HET NOU LIEFDE IS... ?	3
PROCESGANG MELD-/AANGIFTEPLICHT	5
GEDRAGSCODE VARIO.....	5

INLEIDING

De onderwijswet (1999) verbiedt seksueel contact, seksuele toenadering en seksuele handelingen tussen personeelsleden en minderjarige leerlingen. Maar hoe zit het dan met 18+ leerlingen? En welke wetten spelen hierbij een rol?

Om ongewenst (seksueel) gedrag in school te voorkomen beschrijft dit protocol de gedragscode voor alle medewerkers van VariO.

Uit onderzoek blijkt dat 36% van de docenten wel eens het vermoeden heeft gehad, maar slechts 8% meldt dat ook daadwerkelijk aan de directie. Een docent op de vraag of hij dat ook doet: "Nee, ik wil wel het verhaal erachter weten." Waarom? "Omdat je met mensen omgaat."

WANNEER MELDPLICHTIG

Je bent meldplichtig bij een (vermoeden van) zedendelict in de schoolsituatie

Wist je dat...

- je sinds 1999 verplicht bent een vermoeden van een zedendelict onmiddellijk te melden bij het bevoegd gezag?
- het zedendelict plaatsgevonden moet hebben tussen een personeelslid en een minderjarige leerling?
- er sprake is van een zedendelict bij oneerbare voorstellen, webcamseks, tongzoenen, strelen van genitaliën en alle seksuele handelingen?
- je geen geheimhoudingsplicht of verschoningsrecht heeft?
- voor de meldplicht een vermoeden voldoende is?
- van 'horen zeggen' ook als vermoeden telt?
- buitenschoolse activiteiten geen excuus zijn voor losse(re) zeden van een medewerker?
- een liefdesrelatie tussen een collega en een minderjarige leerling als strafbaar feit geldt?
- je door te melden leerlingen beschermt tegen misbruik door volwassen medewerkers van de school?
- je je schuldig maakt aan plichtsverzuim als je een vermeend zedendelict niet meldt?
- niet melden van een zedendelict rechtspositionele gevolgen voor jou kan hebben?

MAAR ALS HET NOU LIEFDE IS...?

Onderwijspersoneel moet niet vergeten dat de verhouding personeelslid-leerling nooit gelijkwaardig is. Er is altijd sprake van een afhankelijkheidsrelatie en machtsongelijkheid. Een seksuele relatie binnen een machtsverhouding is strafbaar conform het *Wetboek van strafrecht* (artikel 249). In lid 1 van dit wetsartikel wordt specifiek ontucht met een minderjarige genoemd.

Wanneer een meerderjarige leerling een relatie krijgt met een personeelslid, vervalt het minderjarigheidsprincipe. Toch betreft het ook hier machtsongelijkheid binnen een pedagogische relatie. In lid 2 van artikel 249 wordt geen leeftijd genoemd maar 'ontucht gepleegd met een persoon die aan zijn gezag is onderworpen of aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid is toevertrouwd'. Dit

kan dus ook betrekking hebben op meerderjarige leerlingen.

In geval van aangifte, zal de rechter onderzoeken of er sprake is van misbruik van gezag. Van onderwijspersoneel mag verwacht worden dat het professioneel handelt en niet uit verliefdheid of lust.

Maar als ze maar een paar jaar in leeftijd schelen?

Ook als de minnaars c.q. leerling en personeelslid maar een paar jaar schelen, is er toch sprake van een afhankelijkheidsrelatie en treedt artikel 249 mogelijk in werking.

Maar wat als de minderjarige zelf initiatief neemt?

Voor strafbaarheid op basis van artikel 249, is onvrijwilligheid van de zijde van de leerling geen vereiste. Het initiatief tot het seksueel contact kan van de leerling zijn uitgegaan. Toch blijft een personeelslid als volwassene en professional de oudste en wijste. Een personeelslid dat ingaat op de avances van een verliefde leerling valt uit zijn/ haar pedagogische rol.

"Je moet ook een beetje begrip hebben voor de positie van een leraar. Dan zit daar een ongelooflijk leuk meisje van 16 dat eruitziet als minstens 18..."

Maar moet je kijken hoe die meisjes erbij lopen...

Pubers proberen uit. Ze willen weten hoe ze 'in de markt liggen'. Ze kleden zich opvallend, gedragen zich uitdagend. Krijgen ze niet alleen van leeftijdsgenoten, maar ook van volwassenen aandacht voor hun verschijning? Dat is een opsteker voor hun zelfvertrouwen!

Het seksueel uitdagen van personeelsleden door leerlingen is een vorm van identiteitsontwikkeling. Pubers zijn op zoek naar grenzen en verwachten dat volwassenen die grenzen zullen trekken. Onderwijspersoneel heeft ook in geval van een manipulerende leerling, de rol van pedagogisch begeleider.

Maar ik ga toch niet klikken over mijn collega...

Collegialiteit en loyaliteit zijn belangrijke principes van onderwijspersoneel.

En klikken is in Nederland niet netjes...

Toch kunnen deze principes nooit een excuus zijn om te zwijgen over het feit dat je een leerling van 14 jaar in een innige omstrengeling met jouw 54-jarige collega hebt gezien. Of hen hand in hand in het bos heeft ontmoet. Of te zwijgen over andere signalen die je hebt opgevangen...

Na een arrestatie van een personeelslid klonk in het verleden opvallend vaak: "Ik heb het altijd wel gedacht."

Maar waarom dan niets gezegd?

Ouders vertrouwen hun kinderen aan de school toe. Een minderjarige heeft recht op bescherming van volwassenen. Ook van jou!

Maar wat als de directie niets doet?

Onderwijspersoneel is verplicht een vermoeden van een zedenmisdrijf in relatie tot de school, te melden. De schoolleiding moet daarop verdere stappen ondernemen. Door te melden heb jij aan de wettelijke plicht voldaan.

Maar de goede naam van de school dan?

Een school die de (lichamelijke) integriteit van leerlingen beschermt, hoeft niet te vrezen voor haar naam. Een school die een zaak in de doofpot stopt daarentegen wel. Regelmatig komt een onder de

mat geveegde zedenzaak, soms pas na jaren, toch nog aan het licht. En dan staat de school er echt gekleurd op!

PROCESGANG MELD-/AANGIFTEPLICHT

Een schoolleider/personeelslid/interne vertrouwenspersoon krijgt informatie/heeft een vermoeden van strafbare feiten* en meldt dit aan het bevoegd gezag.

Het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Het bevoegd gezag informeert (de ouders van) de leerling en de betrokken schoolmedewerker.

Het bevoegd gezag doet aangifte bij justitie of politie.

* zedenmisdrijf, gepleegd door een medewerker jegens een minderjarige leerling

GEDRAGSCODE VARIO

VariO heeft een gedragscode opgesteld volgens de richtlijnen van Stichting school & veiligheid waaraan iedere medewerker zich dient te houden. De gedragscode is een richtlijn voor een wenselijke en professionele pedagogische beroepshouding wat betreft de omgang met leerlingen, collega's en ouders. De gedragscode kan toegepast worden om ongewenst gedrag te voorkomen (preventief) of aan te pakken (curatief). De gedragscode levert daarmee een bijdrage aan het creëren van een veilig leer- en werkklimaat op school.

De richtlijnen van de gedragscode voor medewerkers:

- Ik bevorder sociale veiligheid voor mijn leerlingen.
- Ik ben mij in alle situaties bewust van mijn voorbeeldfunctie ten opzichte van leerlingen.

- Ik maak geen misbruik van de afhankelijkheidsrelatie die voortvloeit uit mijn functie.
- Ik spreek leerlingen, ouders en collega's aan op ongewenst gedrag.
- Ik behandel vertrouwelijke informatie als zodanig.
- Ik ben bekend met en handel naar de bestaande protocollen, gemaakte afspraken, wettelijke regelingen en klachtenprocedure.
- Ik zoek geen privécontact met leerlingen en maak geen privé-afspraken met leerlingen.
- Ik raak een leerling uitsluitend functioneel aan en houd daarbij rekening met de grenzen van de leerling.
- Ik vermijd zo mogelijk een- op-een-situaties met een leerling. Als dit toch nodig is, zorg ik ervoor dat ik zichtbaar ben voor anderen.
- Online en/of telefonisch contact van mij met leerlingen en ouders is schoolgerelateerd, zakelijk en in correct Nederlands.
- Ik gebruik voor e-mailverkeer met leerlingen het e- mailadres van school. Er wordt alleen gemaïld over schoolzaken.
- Ik veroorloof mij geen intimiteiten met een leerling in geschrift, afbeelding, gebaar of aanraking.
- Ik maak geen seksueel getinte, racistische of discriminerende grappen of opmerkingen.
- Ik zorg ervoor dat binnen school geen seksueel getinte, racistische of discriminerende affiches, tekeningen of andere artikelen worden opgehangen die kwetsend kunnen zijn.
- Ik pleeg geen seksuele handelingen met leerlingen.
- Ik ga geen liefdesrelatie met een leerling aan.
- Ik geef duidelijk mijn professionele grens aan als een leerling aandringt op intimiteit.
- Als ik een vermoeden heb van een zedenmisdrijf tussen een medewerker van de school en een minderjarige leerling van school meld ik dit onmiddellijk bij het bevoegd gezag conform de meldplicht voor personeel.
- Als ik kennis neem van een strafbaar feit dan meld ik dit direct bij de directie. Voor een overzicht van strafbare feiten download het informatieblad 'Aangifte doen binnen het onderwijs' (zie www.schoolveiligheid.nl).
- Mocht ik privé virtuele ontmoetingsplekken beheren dan blokkeer ik de toegang voor leerlingen tot deze plekken en ga niet in op uitnodigingen van leerlingen om opgenomen te worden in hun vriendenkring (zoals Facebook enz.).